

Comemorare a eternității

Valentina TOPALO, șef Serviciu Manifestări Culturale

Eminescu la 157 de ani

De mai mulți ani, în agenda vieții culturale a Bibliotecii Științifice Universitare (BȘU) din Bălți, Ianuarie înseamnă, în primul rând, o serie de activități închinată cinstirii operei marelui poet Mihai Eminescu. Nici ianuarie 2007 nu a fost, în acest sens, o excepție.

Ca și în anii precedenți, bibliotecarii universitari au organizat o serie de manifestări: programul TV- *Eminescu - 157 de ani de la naștere*, expoziția Mihai Eminescu, mereu nou (N. Georgescu), vizionarea videocasetelor: *Eminescu: călătorie virtuală în absolut*, *Melancolie*, prezentarea CD-urilor - *Eminescu - viața și opera poetului*, în limbile română, franceză, engleză, rusă, spaniolă, italiană, germană, *Luceafărul*, *Literatura Română* vv. I-II. și 7 audiocasete cu romane pe versuri de Mihai Eminescu interpretate de Gheorge Sărac. Au fost expuse 361 de volume cu generice mai mult decât semnificative: *Cu mâine zille-ți adaogi* (M. Eminescu), *Contemporan în durată eternă* (A. Philipide), *Poetul și veșnica tinerețe*. Colecția *Eminescu* a BȘU numără 319 titluri - opere în 1948 de exemplare în limbile română, rusă, franceză, engleză, spaniolă, italiană, germană, 342 de titluri în 1594 de exemplare despre opera și viața poetului, 132 de titluri de publicații periodice ce conțin 1325 de articole, consacrate creației marelui poet.

După vizionarea filmelor, beneficiarii Centrului Manifestări Culturale și Promoționale au luat în dezbatere subiectele: *"Artistul, chiar în singurătate fiind, are nevoie de prieteni..."*, *Eminescu în perioada aflării la*

Viena și Berlin, *Mihai Eminescu - poet al iubirii*, *Influențe folclorice în creația eminesciană*, *Gazetarul Eminescu*." Celor 210 de participanți la Salonul Literar le-a fost prezentată expoziția "Eminescu, mereu nou" (N. Georgescu) ce a cuprins 248 de titluri de documente foarte utile, în paginile cărora sînt enumerate localități, biserici, schituri de mănăstiri, universități, biblioteci, școli, țări, vizitate de poet în scurta lui viață. Fiecare titlu prezentat în stand a fost, de fapt, o cale de accedere la creația eminesciană. Participanții au rămas impresionați și de faptul că, începînd cu prima ediție tipărită de Titu Maiorescu, Mihai Eminescu a devenit între timp cel mai editat scriitor clasic. Deja de 122 de ani, toate editurile naționale nu încetează să tipărească opera eminesciană. De regulă, sărbătorile dedicate Poetului sînt consemnate și prin reeditări cum ar fi, spre exemplu, *Opere complete* în 5 volume (edițiile 1914, 1939, 1943 1964, 1993, 1996, 1998, 2000, 2001) sau cele trei volume de *Opere Politice* (edițiile 1997, 1999), *Eminescu în corespondență*, *Eminescu în artă, în pictură, în arhitectură*.

Deosebit de valoroase sînt și eforturile eminescologilor din România și Republica Moldova, care au rezultat cu: ediția *Corpusul Eminescu în zece volume*, ce consemnează principalele momente ale operei și vieții poetului, autorii ținînd să adauge, în fiecare volum, considerații, uneori generale, alteori cu caracter filozofic sau concrete, referitoare la creația propriu-zisă. O surpriză de proporții a fost prezentarea *Manuscriselor Mihai Eminescu* (Biblioteca este printre puținele biblioteci deținătoare de aceste volume),

publicate de Academia Română, vol. I, București, Editura Enciclopedică, 2004 și vol. II, partea I-a și partea a II-a, 2005. Volumele au apărut în condiții grafice excelente, cu un „cuvîntul înainte” - o consistentă reflecție despre destinul manuscriselor, semnată de academicianul Eugen Simion. La compartimentul **Cărți noi**, cititorii au luat act de următoarele titluri: Colecția *Lecturi Esențiale*, M. Eminescu.

Poezii. București, Ed. Institutul Cultural Român, 2004; Dumitru Mămăligă, Eminescu și Veronica. Poezii de Dragoste, Ch. Ed. Pontos, 2005; Lucia Olaru - Nenati, Eminescu. De la muzica poeziei la poezia muzicii, Botoșani Ed. CEEA, 2002 și Mircea Ștefan, Mihai Eminescu. Revizor școlar, Ed. de Stat Didactică și Pedagogică, 1956 - donația Asociației Pro Basarabia și Bucovina, filiala Costace Negri, Galați.

În istoria editării cărților lui Eminescu s-au întâmplat multe lucruri curioase și neobișnuite. Spre exemplu, în anul 1884, editura SOCEC marchează apariția ediției Poezii (chiar dacă pe pagina de titlu este trecut anul 1884, volumul apăruse în 1883, cum anunța astfel ziarul *Românul* la 22 februarie, 1883). Acest volum splendid (aflat în colecția Bibliotecii, ediție a anului 1989), face cea mai mare onoare artei tipografice. Este o ediție Princeps alcătuită de Titu Maiorescu, reeditată la centenarul de la „reîntoarcerea în eternitate” a „Luceafărului poeziei românești” ridicat asupra altora „prin talent și prin suferință”. Editura Socec and Comp. a publicat acest volum, legat în pînză și împodobit cu ornamente, cu portretul poetului și cu frontispicii pe fiecare pagină, ornamentată cu motive florale și doi amorași; titlul volumului, numele autorului și decorurile sînt imprimate în aur. În anii 1883 - 1900, Poeziile lui M. Eminescu au fost editate de 16 ori într-un tiraj de peste 40 000 de exemplare. Din istoria cărții aflăm că, începînd cu 1900, cartea românească tipărită

apare în Transilvania, grație lui Gheorghe Cîrțan. El trecea cărțile prin așa-zisa *Vama cucului*. Autoritățile ungurești, făcîndu-i o percheziție la locuință, au găsit 4 858 de cărți în 76 621 de exemplare. Prin intermediul lui Gheorghe Cîrțan s-au răspîndit și scrierile lui M. Eminescu. N-au lipsit volumele din colecția de carte rară a Bibliotecii: Mihai Eminescu. Poezii, cu introducere, biografie, notițe și glosar

de Gh. Adamescu, membru - corespondent al Academiei Române, tipăritura a IV-a, Editura Cartea Românească, București, 1889, ce cuprinde atît poezii publicate în timpul vieții autorului, cît și poezii postume; Eminescu Poezii, ediție omagială a municipiului București, volum publicat cu ocazia împlinirii a cinci decenii de la moartea poetului, 1889 - 1939, iunie 15, 1939; Mihai Eminescu, Poezii și variante, ediție omagială, alcătuită de D. R. Mazilu, București, 1940; Eminescu. Poezii, ce cuprinde cea mai mare parte a poeziilor publicate în timpul vieții poetului, cărora li se adaugă un număr de postume. În reproducerea textului au urmat ediția critică Opere, vol. I, 1939, și vol. IV, 1953 apărută sub îngrijirea lui D. Panaitescu - Perpessicius. Ordinea poeziilor corespunde ordinii publicării lor, excepție făcînd *Scrisoarea V*, care urmează după *Scrisoarea a IV-a*, deși în forma ei integrală, cum bine se știe, a fost tipărită postum. În genere, în ceea ce privește succesiunea postumelor, s-a ținut cont de data la care au fost concepute. A fost expusă și cartea din colecția *Români Celebri*, M. Eminescu, de G. Galaction, București, Editura Institutului „Flacăra”, 1914, alte 2 titluri fiind: Mihail Dragomirescu. Critica științifică și Eminescu (în contra metodei istorice în literatură), ediția a III-a, revăzută și adnotată, București, 1925, Biblioteca Ateneului Român, nr. 29 și Spicuri Marine în Poezia Eminesciană, conferință ținută la Ateneul Român în ziua de 8 martie 1942 de I. G. Perețeanu, București,

1943. Numerele de revistă *Convorbiri Literare* din 1884 - 1885, 1913 - 1933 și 1941 (doar nr. 1, 2) conțin date suficiente pentru cunoașterea unei epoci frământate din istoria literaturii clasice române. Cititorii au rămas marcați și de relevanta fotografie de pe coperti: M. Eminescu la 19 ani, primul portret fotografic al poetului, reprodusă de Nicolae Răileanu după una din cele 6 exemplare ale fotografiei autentice, executate în 1869 la Praga, în atelierul lui J. Tomas.

Opera lui Mihai Eminescu a fost și rămâne în permanență în câmpul de atenție a

criticilor și istoricilor literari. Cititorii își pot construi o imagine clară despre ceea ce reprezintă colecția Eminescu în BȘU în domeniul poeziei, esteticii și filozofiei. Să nu uităm cuvintele lui Geo Bogza, după care: **arta și literatura românească trebuie pusă într-o lumină torențială, întâi de către români! Dacă noi nu le valorificăm cine să le valorifice? Cu atât mai mult dragostea curată și obiectivitatea tulburătoare cu care s-au realizat aceste cărți nu pot lăsa indiferent pe nici un om ce simte românește.**